

Rozwój rynku: Produkty zwierzęce pozostałe (CN 05) — 2015–2025

Wprowadzenie

Dział 05 nomenklatury scalonej („Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone”) obejmuje surowce i półprodukty – od jelit, kości, piór i puchu po korale, kości słoniowej oraz gruczoły wykorzystywane w farmacji – które nie są przeznaczone do bezpośredniego spożycia przez ludzi. W latach 2015–2025 handel Unii Europejskiej w tej kategorii przeszedł głęboką transformację. Z jednej strony UE radykalnie zwiększyła produkcję i stała się bardziej samowystarczalna; z drugiej – gwałtowny wzrost cen oraz geograficzne przetasowania wśród partnerów handlowych nadały rynkowi nową dynamikę.

Jak wynika z ogólnego obrazu wymiany (General Overview), wartość unijnego eksportu CN 05 wzrosła z 1,04 mld EUR w 2015 r. do 1,24 mld EUR w 2025 r. (+19,2%), a importu – z 1,34 mld EUR do 1,66 mld EUR (+24,0%). Pomimo spadku fizycznych wolumenów (eksport –3,9%, import –9,8%) deficyt handlowy pogłębił się z 295 mln EUR do 415 mln EUR (–40,9%). Poniższy raport analizuje trzy główne nurty tych zmian.

1. Od zależności importowej do rosnącej samowystarczalności: produkcja i eksport napędzają rynek UE

Produkcja UE podwoiła wartość, a uzależnienie od importu spadło do historycznie niskiego poziomu

W omawianej dekadzie unijna produkcja wyrobów CN 05 wzrosła zarówno pod względem ilości, jak i wartości. Wolumen produkcji zwiększył się z 4,01 mld kg (2015) do 4,31 mld kg (2024, ostatni dostępny pełny rok), co oznacza przyrost o 59,9%, natomiast wartość sprzedanej produkcji skoczyła z 0,69 mld EUR do 1,62 mld EUR (+133,6%) (Production quantity and value). Dzięki temu wskaźnik zależności od importu netto (Net Import Reliance) obniżył się z 42,1% w 2015 r. do zaledwie 14,0% w 2024 r. (–66,7%) (Net Import Reliance). Innymi słowy, UE przestała być silnie zależna od dostaw zewnętrznych – dodatkowy popyt jest w coraz większym stopniu zaspokajany przez własny sektor.

Rosnąca skłonność do eksportu równoważy spadek fizycznych przepływów

Mimo spadku masy towarów w handlu zagranicznym, udział eksportu w produkcji (export propensity) wzrósł z 36,2% w 2015 r. do 58,2% w 2024 r. (+60,9%) (Export Propensity). Trend ten świadczy o tym, że unijni producenci coraz chętniej kierują swoje wyroby na rynki zagraniczne, nawet przy ogólnie niższych wolumenach fizycznych.

Wzrost cen zdominował dynamikę wartościową, pogłębiając deficyt mimo poprawy bilansu fizycznego

Wskaźnik (EUR, kg, EUR/kg)	2015	2025	Zmiana
Wartość eksportu (mld EUR)	1,04	1,24	+19,2%
Wartość importu (mld EUR)	1,34	1,66	+24,0%
Wolumen eksportu (tys. ton)	630	605	-3,9%
Wolumen importu (tys. ton)	858	773	-9,8%
Cena eksportowa (EUR/t)	1 652	2 048	+24,0%
Cena importowa (EUR/t)	1 557	2 139	+37,4%
Deficyt wartości (mln EUR)	295	415	-40,9%
Deficyt ilości (tys. ton)	227	168	-25,9%

Tabela 1. Podstawowe parametry handlu UE w dziale CN 05. Źródło: General Overview.

Jak widać, deficyt ilości uległ wyraźnemu zmniejszeniu (z 227 tys. ton do 168 tys. ton), co potwierdza rosnącą samowystarczalność. Jednakże szybszy wzrost cen importowych (+37,4%) niż eksportowych (+24,0%) sprawił, że deficyt wartościowy Wspólnoty pogłębił się o 40,9%. Oznacza to, że UE straciła na terms of trade – za tę samą fizyczną jednostkę importu płaci dziś relatywnie więcej niż otrzymuje z eksportu.

2. Geograficzne przesunięcia: Chiny dominują w imporcie, a eksport UE oddala się od Hongkongu ku nowym rynkom

Chiny umacniają pozycję głównego dostawcy, odpowiadając za ponad 44% wartości importu

Udział Chin w unijnym imporcie CN 05 wzrósł z 41% do ok. 45%, a wartość dostaw zwiększyła się z 551 mln EUR do 739 mln EUR (+34,1%) (Top partners by value). Drugim istotnym zjawiskiem jest dynamiczny wzrost importu ze Stanów Zjednoczonych (z 63 mln EUR do 124 mln EUR) oraz Brazylii (z 62 mln EUR do 96 mln EUR, +54,4%). Jednocześnie spadły dostawy z Wielkiej Brytanii (-32,0%) i Islandii (-42,3%), co wskazuje na koncentrację źródeł w Azji i Ameryce.

Eksportowa mapa UE: Hongkong się załamał, a dynamicznie rosną Stany Zjednoczone, Wietnam i Norwegia

Struktura unijnego eksportu przeszła jeszcze głębszą przebudowę. Sztandarowym przykładem jest Hongkong – jego wartość eksportowa skurczyła się z 151 mln EUR do 28 mln EUR (–81,3%), głównie za sprawą załamania wolumenu (Top partners by value). W to miejsce weszły:

- **Stany Zjednoczone:** +128,2% (do 138 mln EUR),
- **Wietnam:** +118,7% (do 107 mln EUR),
- **Norwegia:** +198,4% (do 73 mln EUR),
- **Liechtenstein:** +168,1% (do 28 mln EUR).

Eksport do Chin pozostał stabilny (–2,3%), natomiast do Wielkiej Brytanii nieznacznie zmalał (–9,0%). Obraz ten uzupełnia silny wzrost eksportu z Hiszpanii, Polski i Danii – to właśnie te trzy państwa (obok Holandii i Niemiec) odpowiadają za największą część unijnych wysyłek (Top reporters by value).

Koncentracja importu rośnie, natomiast eksport staje się bardziej rozproszony

Wskaźnik Herfindahla-Hirschmana (HHI) dla importu zwiększył się z 1933 do 2204 (+14%), odzwierciedlając dominację Chin. Dla eksportu HHI spadł z 1009 do 758 (–24,9%), co oznacza, że unijny portfel odbiorców stał się wyraźnie bardziej zróżnicowany (Concentration HHI). Ta asymetria ma znaczenie strategiczne: UE jest coraz mniej zależna od pojedynczych rynków zbytu, jednocześnie silniej uzależniając się dostawczo od Chin.

3. Niestabilność cenowa i szoki w łańcuchu dostaw

Ceny w imporcie rosły szybciej niż w eksporcie, ale największe skoki dotknęły wybranych partnerów

Jak pokazano w Tabeli 1, przeciętna cena importowa wzrosła o 37,4%, a eksportowa o 24,0%. Oprócz ogólnego trendu inflacyjnego, w danych uwidaczniają się gwałtowne zdarzenia cenowe wykryte przez algorytm analizy szoków (Shock events):

- **Import z Brazylii** – w 2022 r. cena wzrosła o 58,2% przy umiarkowanym wzroście wolumenu, co podniosło koszt tego źródła o 32,6 punktów odchylenia od normy.
- **Import z Wysp Owczych** – w 2023 r. cena skoczyła o 90,5% przy jednoczesnym spadku wolumenu; anomalia ta miała jednak niewielki udział w całości importu (0,7%).

- **Eksport na Filipiny** – w 2022 r. cena poszybowała o 140,4% (mimo ograniczonego wolumenu), co było najsilniejszym szokiem po stronie eksportowej (udział 1,0%).
- **Eksport do Wielkiej Brytanii** – w 2019 r. średnia cena spadła o 27,1% w reakcji na gwałtowny przyrost ilości (145 tys. ton), prawdopodobnie związany z wyprzedzającymi dostawami przed Brexitem.

Surowce farmaceutyczne i pióra doświadczyły ekstremalnych wahań, podczas gdy dominujące kategorie 0504 i 0511 pozostały stabilniejsze

Segmentacja produktowa (Product Compare) pokazuje, że głównymi składnikami wymiany są:

- **0504 (jelita, pęcherze, żołądki)** – w imporcie średnia cena wzrosła z 7 500 EUR/t do 8 920 EUR/t (+19,0%), w eksporcie z 2 578 EUR/t do 3 597 EUR/t (+39,5%).
- **0511 (martwe zwierzęta, odpady niejadalne)** – cena importowa podskoczyła z 478 EUR/t do 797 EUR/t (+66,8%), natomiast eksportowa spadła z 1 152 EUR/t do 1 076 EUR/t (–6,6%).

Natomiast w kategoriach niszowych wahania były drastyczne:

- **0505 (pióra, puch)** – cena importowa wzrosła z 2 317 EUR/t do 6 938 EUR/t (+199%), eksportowa z 3 536 EUR/t do 8 870 EUR/t (+151%).
- **0510 (gruczoły, ambra, piżmo)** – cena importowa z 1 657 EUR/t do 6 808 EUR/t (+311%), eksportowa z 3 666 EUR/t do 8 212 EUR/t (+124%).

Tak duże skoki w segmencie farmaceutycznym i pasmanteryjnym świadczą o ograniczonej elastyczności podaży i podatności na pojedyncze transakcje.

Wysoka zmienność dostaw z Islandii, Wysp Owczych i Tajlandii zwiększa ryzyko po stronie obu przepływów

Współczynniki zmienności wolumenu (CV) dla importu wynoszą 0,62 dla Islandii i 0,72 dla Wysp Owczych; dla eksportu – 0,91 dla Norwegii, 0,63 dla Tajlandii i 0,73 dla Ekwadoru (Volatility). Dostawy z tych kierunków charakteryzują się nieregularnością, co przy niskim zdwywersyfikowaniu źródeł może okresowo zakłócać łańcuchy produkcji.

Wnioski

W latach 2015–2025 unijny rynek produktów zwierzęcych pozostałych (CN 05) przeszedł od modelu opartego na znacznym imporcie do modelu o wysokiej samowystarczalności i

rosnącej orientacji proeksportowej. Produkcja wzrosła o 60% ilościowo i o 134% wartościowo, co zredukowało wskaźnik zależności od importu z 42% do 14%. Deficyt handlowy w ujęciu wartościowym mimo to się powiększył, głównie za sprawą znacznie szybszego wzrostu cen importowanych surowców niż eksportowanych.

Struktura geograficzna wymiany uległa wyraźnym przesunięciom: import skoncentrował się na Chinach (ponad 44% wartości), zaś eksport zdywersyfikował się – upadek Hongkongu został z nadwyżką skompensowany przez wzrost sprzedaży do USA, Wietnamu i Norwegii. Jednocześnie rynek cechuje się wysoką zmiennością cenową i występowaniem gwałtownych szoków (Brazylia 2022, Filipiny 2022, Wyspy Owcze 2023), szczególnie w niszowych segmentach piór i produktów farmaceutycznych.

W sumie, UE umocniła swoją bazę produkcyjną i odporność na zewnętrzne wstrząsy ilościowe, jednak stoi przed wyzwaniem zarządzania presją cenową oraz silną koncentracją dostaw z jednego kraju. Dalsza dywersyfikacja źródeł importu i stabilizacja warunków kontraktowych w segmentach wysokomarżowych będą kluczowe dla utrzymania tej korzystnej trajektorii.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.